

[Kolbjørn.]

kommer anlægsudgifter, opført under § 27. Nedgangen hænger som bekendt sammen med beslutninger, der tidligere har været udførligt drøftet her i tinget.

Da finansloven i sin nye form skal være et kombineret drifts- og anlægsbudget, indgår som nye paragraffer oversigt over statens anlægsudgifter, ligesom en ny § 29 omfatter særlige afskrivninger og henlæggelser, bl. a. de 240 mill. kr., der i henhold til vedtagelsen skal lænsættes på særkonto i nationalbanken til senere anvendelse.

Finanslovforslaget fremtræder med et overskud på 287,8 mill. kr. Forinden er der under finansministeriets paragraf opført 200 mill. kr. til imødegåelse af forventede tillægsbevillinger på driftsbudgettet. Endvidere gjorde ministeren i sin fremsættelsestale opmærksom på, at udbyttet af forbrugsafgifterne er forsigtigt budgetteret.

Fra et finansielt synspunkt skulle det således synes at være et særdeles tilfredsstillende forslag med fornødne reserver. Statens udgifter er store; men stigningen er mindre, end den har været i en årrække. Dette billede af stabilitet er væsentligt. Det kan jo ikke skjules, at man møder mange misforståelser rundt omkring. Der tales i forbindelse med valutadebatten om statens evige underskud, om den bundløse statskasse og pengene, der bortødsles til socialistiske eksperimenter. Ikke mindst bladenes indsenderspalter i bevægede perioder afspejler sådanne opfattelser.

Heroverfor er det værd at slå fast, at staten som sådan ikke har underskud; dens finanser er i orden, og grundlaget er stabilt. Naturligvis opfordrer vanskelige tider i særlig grad til sparsommelighed, og enhver post må under den kommende gennemgang undersøges kritisk belysning; men det overvurderes ofte, hvad der kan indvindes ved besparelser på finansloven, så længe de store poster: lønninger, sociale udgifter og forsvarsudgifter, betragtes som i det væsentlige givne størrelser. Det er jo endog således, at man kan opleve, at både enkeltpersoner og sammenslutninger, som i princippet tilslutter sig kravet om nedsættelse af de offentlige udgifter, finder, at der ydes for lidt, og at man er for karrig på de felter, hvor de er særlig interesseret. Jeg skal ikke i enkeltheder gentage historien om det

spareudvalg, som virkede under den forrige regering — vi ved alle, at dets anstrengelser, trods energisk arbejde gennem ikke mindre end 113 møder, kun satte sig små og lidet varige spor — men det kan være rimeligt at bede dem, som klager over statens grådighed, anvise, hvor de store summer kan spares. Da tinget nylig debatterede de besparelser og den strækning af forsvarsudgifterne, som er gennemført, blev regeringens holdning jo stærkt angrebet, og man fik et tydeligt indtryk af, at den tidligere regerings dispositioner ville have medført langt større udgifter på dette felt.

Orden i det offentliges finanser er af afgørende betydning. Jeg tillægger den understregede stabilitet særlig vægt i den aktuelle situation, men naturligvis kan stabilitet ikke være et mål i sig selv; afgørende er, hvad statens midler anvendes til

Formanden: Jeg vil gerne have mere ro i salen.

Kolbjørn: . . . og adskillige store opgaver af social og kulturel natur venter på deres løsning.

I forbindelse med denne vurdering af statsfinanserne vil jeg gerne understrege de bemærkninger om statens gæld, som den højtærede finansminister gjorde i sin fremsættelsestale. Siden 1950 er den udenlandske statsgæld nedbragt med ca. 800 mill. kr., således at den ved udgangen af dette finansår vil andrage ca. 1 350 mill. kr. mod ca. 2 150 i foråret 1950. Den samlede offentlige konsoliderede gæld til udlandet vil svare til 4—5 måneders eksportindtægter mod næsten et års før krigen. Jeg ønsker ikke med disse bemærkninger at forfalde til skønmaleri, men lige så forkert dette sidste ville være, lige så forkert er det at hengive sig til panikagtige forvrængninger af situationen.

I den sidste måneds tid har der vist sig en svag bedring i valutastillingen. Alligevel er denne alvorlig, og ikke mindst den voldsomme kreditstramning må vække bekymring. Både fra landbrugets og byggeriets folk hører vi stærke beklagelser. Nylig har professorerne Jørgen Pedersen og Jørgen Gelting offentligt udtalt sig i kraftige vendinger om kreditpolitikken. Jeg beder om tilladelse til et kort citat her og i det følgende.